

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

Course: XVI/F

[THE ART OF ARGUMENTATION (Nyāyakusumāñjali)]

Time: 2 Hours

Full Marks: 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या लिप्या च समाधेयाः—

30

१) '...अस्ति हेतुरलौकिकः' इत्यत्र अलौकिकस्य सिद्धिविषयकाणि यानि कारणानि सन्ति तेषां तात्पर्यमालोच्यताम् । 8

२) कार्यकारणवादस्य अनादित्वे सत्त्वेऽपि एककारणतावादो नैयायिकैः स्वीक्रियते न वेति? न्यायकुसुमाञ्जलिरीत्या निरूप्यताम् । 8

३) विप्रतिपत्तिशब्दस्य कोऽर्थः? ईश्वरविषयिणी द्वितीयविप्रतिपत्तिस्तावत् का? तस्याः खण्डनं यथाग्रन्थं क्रियताम् । 8

४) यथेच्छमेकस्य व्याख्यानं कर्तव्यम् —

6 X 1 = 6

क) हेतुभूतिनिषेधो न स्वानुपाख्यविधिर्न च । स्वभाववर्णना नैवमवधेर्नियतत्वतः ॥

ख) जन्मसंस्कारविद्यादेः शक्तेः स्वाध्यायकर्मणोः । हासदर्शनतो हासः सम्प्रदायस्य मीयताम् ।।

*****